

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-VIIA-963/2024

Zagreb, 29. veljače 2024.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Četvrtom vijeću za rješavanje izbornih sporova, u sastavu sudac Mario Jelušić, predsjednik Vijeća, te suci Andrej Abramović i Mato Arlović, članovi Vijeća, odlučujući o žalbi za zaštitu izbornog prava Željka Baloga iz Pribislavca, na sjednici održanoj 29. veljače 2024. jednoglasno je donio

ODLUKU

Odbija se kao neosnovana žalba Željka Baloga podnesena protiv rješenja Županijskog izbornog povjerenstva Međimurske županije klasa: 012-02/24-02/5, urbroj: 2109-01-24-03 od 26. veljače 2024.

Obrazloženje

1. Ustavni sud je 28. veljače 2024. zaprimio, putem Županijskog izbornog povjerenstva Međimurske županije (u daljnjem tekstu: ŽIP) dostavljenu mu, žalbu Željka Baloga (kandidata grupe birača za zamjenika općinskog načelnika Općine Pribislavec; u daljnjem tekstu: žalitelj) izjavljenu protiv rješenja ŽIP-a klasa: 012-02/24-02/5, urbroj: 2109-01-24-03 od 26. veljače 2024. (u daljnjem tekstu: osporeno rješenje).

Osporenim rješenjem odbijen je kao neosnovan prigovor grupe birača (žalitelja, Ljiljane Balog i Leona Baloga), predlagatelja kandidata za zamjenika općinskog načelnika Općine Pribislavec iz reda romske nacionalne manjine Općine Pribislavec.

U obrazloženju osporenog rješenja ŽIP-a navedeno je:

"Općinsko izborno povjerenstvo Općine Pribislavec je rješenjem od 23. veljače 2024. KLASA:012-01-/24-01/01; URBROJ:2109-26-05-24-9 odbilo kandidaturu grupe birača Željka Baloga, Ljiljane Balog i Leona Baloga za zamjenika općinskog načelnika iz reda romske nacionalne manjine Općine Pribislavec Željka Baloga, OIB:21140890957 iz Pribislavca, Ruđera Boškovića 6, HR-40000 Čakovec.

Predlagatelj je 23. veljače 2024. godine podnio Županijskom izbornom povjerenstvu prigovor na naprijed navedeno rješenje. U prigovoru se predlagatelj poziva na odredbu čl. 13. st. 2. Zakona o lokalnim izborima uz tvrdnju da nema zapreka za kandidaturu Željka Baloga jer da djela za koja je pravomoćno osuđen nema zapreka za kandidaturu na lokalnim izborima, a uz to navodi da su u međuvremenu protekli rokovi iz uvjetnih osuda čime očito upire na nastup rehabilitacije. Stoga rješenje Općinskog izbornog povjerenstva smatra nezakonitim.

(...)

Uz kandidaturu za zamjenika općinskog načelnika iz reda pripadnika romske nacionalne manjine, predlagatelj je uz svu zakonom propisanu dokumentaciju priložio i uvjerenje Ministarstva pravosuđa i uprave, Uprave za kazneno pravo, Odjela za kaznene evidencije iz kojeg proizlazi da je Željko Balog pravomoćnom presudom Općinskog suda u Čakovcu od 9. veljače 2018. broj K-239/14 osuđen zbog kaznenog djela protiv osobne slobode, prijetnjom iz čl. 139. st. 2. KZ/11 zbog kojega mu je izrečena uvjetna osuda na način da mu je utvrđena kazna zatvora u trajanju od osam mjeseci s rokom provjeravanja u trajanju od jedne godine. Ta je presuda postala pravomoćna 18. svibnja 2020. Osim navedenog Željko Balog je pravomoćnom presudom Općinskog suda u Čakovcu od 24. svibnja 2019. broj Kzd-9/17-19 osuđen zbog kaznenog djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta, iskorištavanjem djece za pornografiju iz čl. 163. st. 2. KZ/11 zbog kojega mu je izrečena djelomična uvjetna osuda na način da od izrečene kazne zatvora u trajanju od 1 godine i 2 mjeseca se ima izvršiti 6 mjeseci zatvora dok je uz kaznu zatvora u trajanju od 8 mjeseci izrečena uvjetna osuda uz rok kušnje u trajanju od 2 godine. Ova presuda postala je pravomoćna 11. veljače 2021. Bezuvjetni dio kazne izdržan je 10. studenog 2021. Posebno treba naglasiti da se opisana kaznena djela ne mogu počinuti iz nehaja.

Valja istaći da je odredbom čl. 13. st. 2. Zakona o lokalnim izborima (NN 144/12, 121/16, 98/19, 42/20, 144/20 i 37/21) propisano da birači i političke stranke ne smiju za člana predstavničkog tijela jedinice niti za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana i njihovog zamjenika kandidirati osobe koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene na kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest mjeseci ili im je ta kazna zamijenjena radom za opće dobro ili uvjetnom osudom. Obzirom na kaznu koja je izrečena Željku Balogu isti se u skladu s odredbom čl. 13. st. 2. Zakona o lokalnim izborima ne može kandidirati uz ostalo za zamjenika općinskog načelnika.

Kako je naprijed rečeno Željko Balog se poziva i na okolnost da je u međuvremenu došlo do rehabilitacije. Institut rehabilitacije reguliran je Zakonom o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji (Narodne novine 143/12, 93/15, 32/17, 153/22) i to odredbom čl. 19. U konkretnom slučaju valja primijeniti odredbu čl. 19. st. 4. alineja 5. i čl. 19. st. 6. Zakona kojom je propisano da do rehabilitacije može doći protekom tri godine od dana izdržane, zastarjele ili oproštene kazne kod osobe na kaznu zatvora do jedne godine, i to od dana plaćanja novčane kazne, od dana isteka provjeravanja od uvjetne osude, od dana izvršenja rada za opće dobro i od dana pravomoćnosti odluke o oslobođenju kazne, odnosno, ako je izrečena djelomična uvjetna osuda, rehabilitacija nastupa nakon izdržane kazne i protekom tri godine od dana isteka roka provjeravanja od uvjetne osude. U konkretnom slučaju rok od tri godine kod Željka Baloga za kazneno djelo prijetnje iz čl. 139. st. 2. KZ/11 započeo je teći 18. svibnja 2021., dakle, rehabilitacija u konkretnom slučaju može nastupiti s danom 18. svibnja 2024. Zbog kaznenog djela iskorištavanja djece za pornografiju iz čl. 163. st. 2. KZ/11 rok od tri godine započeo je teći istekom roka kušnje iz uvjetne osude tj. 10. studenog 2023., pa bi rehabilitacija trebala nastupiti 10. prosinca 2026.

Iz svega naprijed navedenog proizlazi da Željko Balog ne može biti kandidat za zamjenika općinskog načelnika iz reda pripadnika romske nacionalne manjine, pa je Općinsko izborno povjerenstvo Općine Pribislavec pravilno postupilo kada je odbilo kandidaturu grupe birača Željka Baloga, Ljiljane Balog i Leona Baloga za kandidaturu Željka Baloga."

2. Žalitelj u žalbi ističe:

"Činjenica je da su na snazi Zakoni koji predstavljaju prepreku za kandidaturu na vanrednim manjinskim izborima 2024.g.

Potpuno sam svjestan činjenica kako je do takvih ideja došlo ... zakoni su izglasani no unatoč svemu ja sam svejedno odlučio dokazati da je narod uz mene i da sam bio i ranije na dužnosti zamjenika općinske načelnice. Kažnjen i osuđen sam zbog politike, jer smatram da je ovo sve što mi se imputiraju razna krivična djela i optužnice čiste podvale posredstvom pojedinaca koji utječu na institucije .

Uvijek su se neke optužnice aktivirala nakon približavanja nekih od izbora. Ako samo idemo raspravljati o presudi za dječju pornografiju, napominjem da sam jedini u svijetu koji je zbog giffa od tri sekunde završio u zatvoru na šest mjeseci, o presudi je odlučio sud u Osijeku kojim Vijećem je predsjedavao g. Krušlina koji je nakon toga uhićen u aferi Mamic ... Smatram da sam osuđen na političkoj liniji, jer da to nije tako onda bi za isti giff za koji sud u Čakovcu tvrdi da se nije moglo dogoditi iz nehaja u zatvoru trebao završiti i šef restorana u Čakovcu zvani Niđo koji je na svojem profilu također podjeli isti šaljivi giff.

No na njegovu sreću on nije završio u zatvoru jer je ugledni poduzetnik i Hrvat. Sam odvjetnik koji je godinama bio Državni odvjetnik kroz postupak i branitelj učestalo govori da sam ja dežurni krivac jer sam Željko Balog politički nepodobna osoba u hrvatskoj. Namještanja i podvale me prate godinama „pisao sam predsjednici suda u Čakovcu više podnesaka, tražio obnove postupka „,,borio sam se dokazati nevinost no politika je jača. Tempirane prijetnje, pornografija i Bog zna što mi se u hrvatskoj sve još sprema je hrana za one kojima sam predstavljao opasnost od razotkrivanja organiziranog kriminala i mogućeg postojanja udružene zločinačke organizacije"

Žalba nije osnovana.

3. Člankom 13. stavicima 2. i 3. Zakona o lokalnim izborima ("Narodne novine" broj 144/12., 121/16., 98/19., 42/20., 144/20. i 37/21.), propisano je:

"Zabrana kandidiranja
Članak 13.

(...)

(2) Birači i političke stranke ne smiju za člana predstavničkog tijela jedinice niti za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana i njihova zamjenika kandidirati osobe koje su pravomoćnom sudskom presudom osuđene za kazneno djelo na kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest mjeseci ili im je ta kazna zamijenjena radom za opće dobro ili uvjetnom osudom.

(3) Zabrana kandidiranja iz stavka 2. ovoga članka ne odnosi se na osobe koje su pravomoćnom sudskom presudom osuđene za kaznena djela počinjena iz nehaja na kaznu zatvora ako im je ta kazna zamijenjena radom za opće dobro ili uvjetnom osudom."

Člankom 19. stavkom 1., stavkom 4. alinejom 5. i stavkom 6. Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji ("Narodne novine" broj 143/12., 105/15., 32/17. i 53/22.), propisano je:

"Nastupanje rehabilitacije
Članak 19.

(1) Nakon izdržane, oprostene ili zastarjele kazne zatvora, kazne dugotrajnog zatvora ili kazne maloljetničkog zatvora, odnosno plaćene novčane kazne, osuđene osobe imaju sva prava građanina utvrđena Ustavom, zakonom ili drugim propisima te mogu stjecati sva prava osim onih koja su im ograničena sigurnosnom mjerom ili nastupanjem pravne posljedice osude.

(...)

(4) Pod uvjetom da počinitelj kaznenog djela nije ponovno osuđen zbog novoga kaznenog djela, rehabilitacija nastupa po sili zakona kad proteknu ovi rokovi:

(...)

- tri godine od dana izdržane, zastarjele ili oprostene kazne kod osude na kaznu zatvora ili kaznu maloljetničkog zatvora manju od jedne godine, od dana plaćanja novčane kazne, od dana isteka roka provjeravanja kod uvjetne osude i od dana izvršenja rada za opće dobro,

(...)

(6) Ako je izrečena djelomična uvjetna osuda, rehabilitacija nastupa nakon izdržane kazne zatvora i protekom tri godine od dana isteka roka provjeravanja od uvjetne osude.

(...)"

4. Iz obrazloženja osporenog rješenja ŽIP-a je razvidno da je (11. veljače 2021.) pravomoćnom (djelomično uvjetnom) presudom Općinskog suda u Čakovcu broj: Kzd-9/17-19 od 24. svibnja 2019. podnositelj proglašen krivim za počinjenje kaznenog djela iskorištavanja djece za pornografiju propisanog člankom 163. stavkom 2. Kaznenog zakona ("Narodne novine" broj 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. - ispravak, 101/17., 118/18., 126/19., 84/21., 114/22. i 114/23.; u daljnjem tekstu: KZ:125/11-114/23) i da mu je izrečena kazna zatvora u trajanju od jedne godine i dva mjeseca od čega neuvjetovano šest mjeseci, dok je u odnosu na preostalih osam mjeseci primijenjena uvjetna osuda uz rok kušnje od dvije godine.

Podnositelj je izrečenu mu neuvjetovanu kaznu zatvora od šest mjeseci izdržao 10. studenoga 2021.

Dakle, podnositelju izrečena neuvjetovana kazna zatvora nije zamijenjena uvjetnom osudom.

Navodima i razlozima žalbe podnositelj ne osporava navedene činjenice.

Ustavni sud napominje da u smislu članka 56. stavka 3. KZ-a:125/11-114/23 vrijeme provjeravanja počinje teći od dana pravomoćnosti presude, dok u smislu članka 57. stavka 5. istog zakona vrijeme provjeravanja iz uvjetovanog dijela kazne ne teče za vrijeme izdržavanja neuvjetovanog dijela kazne.

Stoga, imajući u vidu nastup pravomoćnosti presude Općinskog suda u Čakovcu broj: Kzd-9/17-19 od 24. svibnja 2019. i u obrazloženju osporenog rješenja navedeni datum izdržanosti neuvjetovane šestomjesečne kazne zatvora, Ustavni sud ocjenjuje da u smislu članka 19. stavka 4. alineje 6. Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji u odnosu na podnositelja rehabilitacija nastupa u kolovozu 2026.

5. Polazeći od navedenog, te imajući u vidu razloge kojima žalitelj obrazlaže žalbu, Ustavni sud ocjenjuje žalbu neosnovanom.

6. Slijedom navedenog, na temelju članka 125. alineje 9. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01. 76/10. i 5/14.) i članka 91. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst), donesena je odluka kao u izreci.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
dr. sc. Mario Jelušić, v. r.

Dostava:

1. Željko Balog,
Ruđera Boškovića 6, Pribislavec, 40000 Čakovec
2. Županijsko izborno povjerenstvo Međimurske županije
Ruđera Boškovića 2, 40000 Čakovec
- na broj: klasa: 012-02/24-02/5, urbroj: 2109-01-24-03
3. Centar za evidenciju i dokumentaciju Suda
4. Spis

Suglasnost ovog otpravka s izvornikom ovjerava
Pomoćnica glavnog tajnika Ustavnog suda
za ustavnosudsko poslovanje

